

A kiiskolázottak elvándorlása

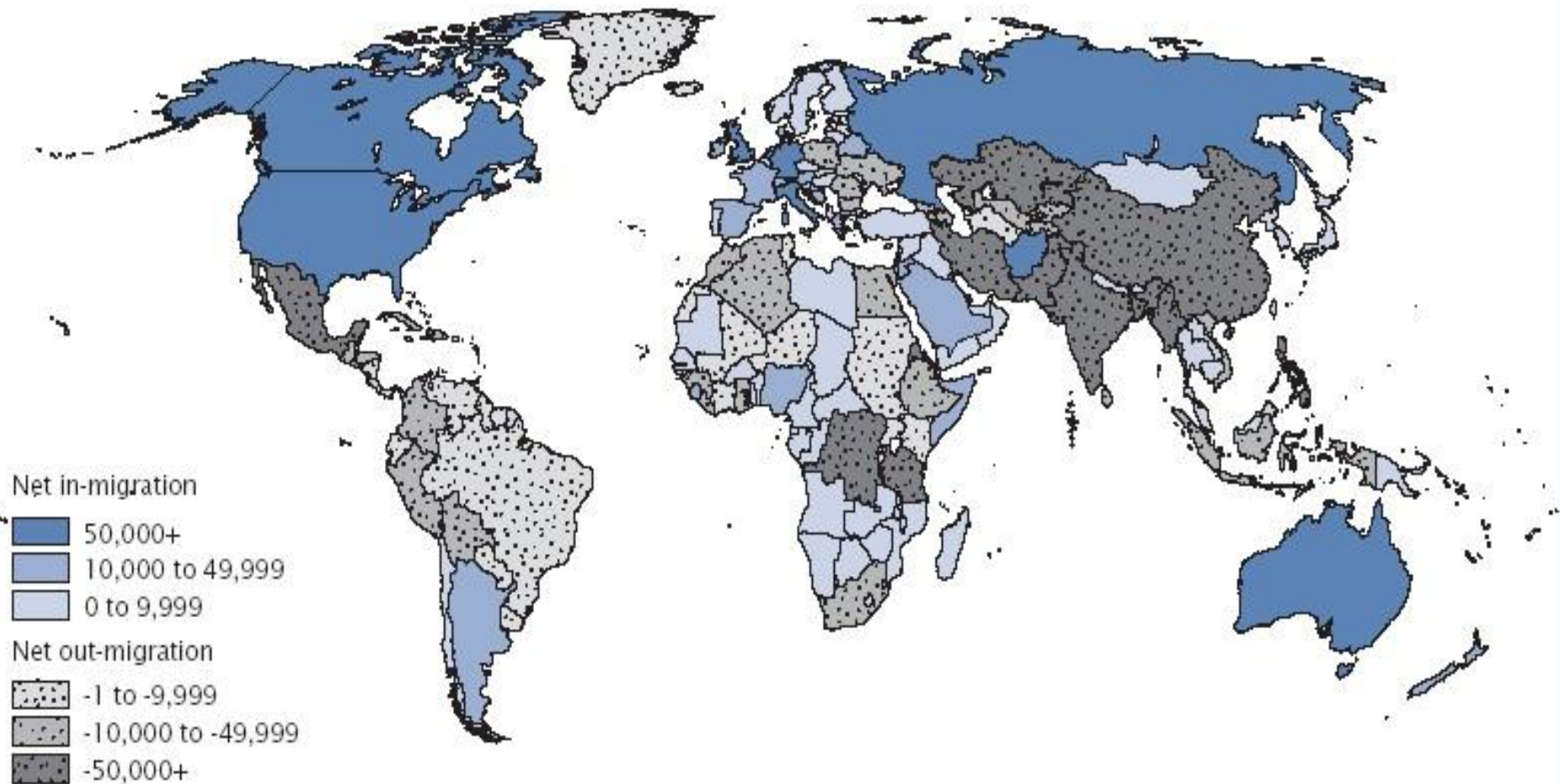
„agyelszívás”

A kiművelt emberfők elvándorlása

- ▶ Pártálláspontok miatt hosszú ideig nemigen lehetett a kivándorlás problémájáról beszélni, holott súlyos nehézségeket okozott egész Kelet-Közép-Európában és Kelet-Európában.
 - ▶ Míg a huszadik századig inkább bevándorlási célpont, addig az 1. vh-tól megindul a kiművelt emberfők elvándorlása.
 - ▶ a kivándorlás több hullámban zajlott,
 - § először az első világháborút követő időszakban
 - § az 1945-48 közötti években,
 - § azután 1965-től „ideiglenes munkavállalás külföldön”
 - § újabb kivándorlási hullám volt az 1970-es években, amely azután csillapodva folytatódott az 1980-as években.
 - § Az 1990-es években a kivándorlás felerősödött.
- mi az oka az új kivándorlásnak?**

Globális migrációk 2002-ben

A be- és kivándorlók száma sötétkék/szürke színekkel jelölve

Source: U.S. Census Bureau, International Programs Center, International Data Base and unpublished tables.

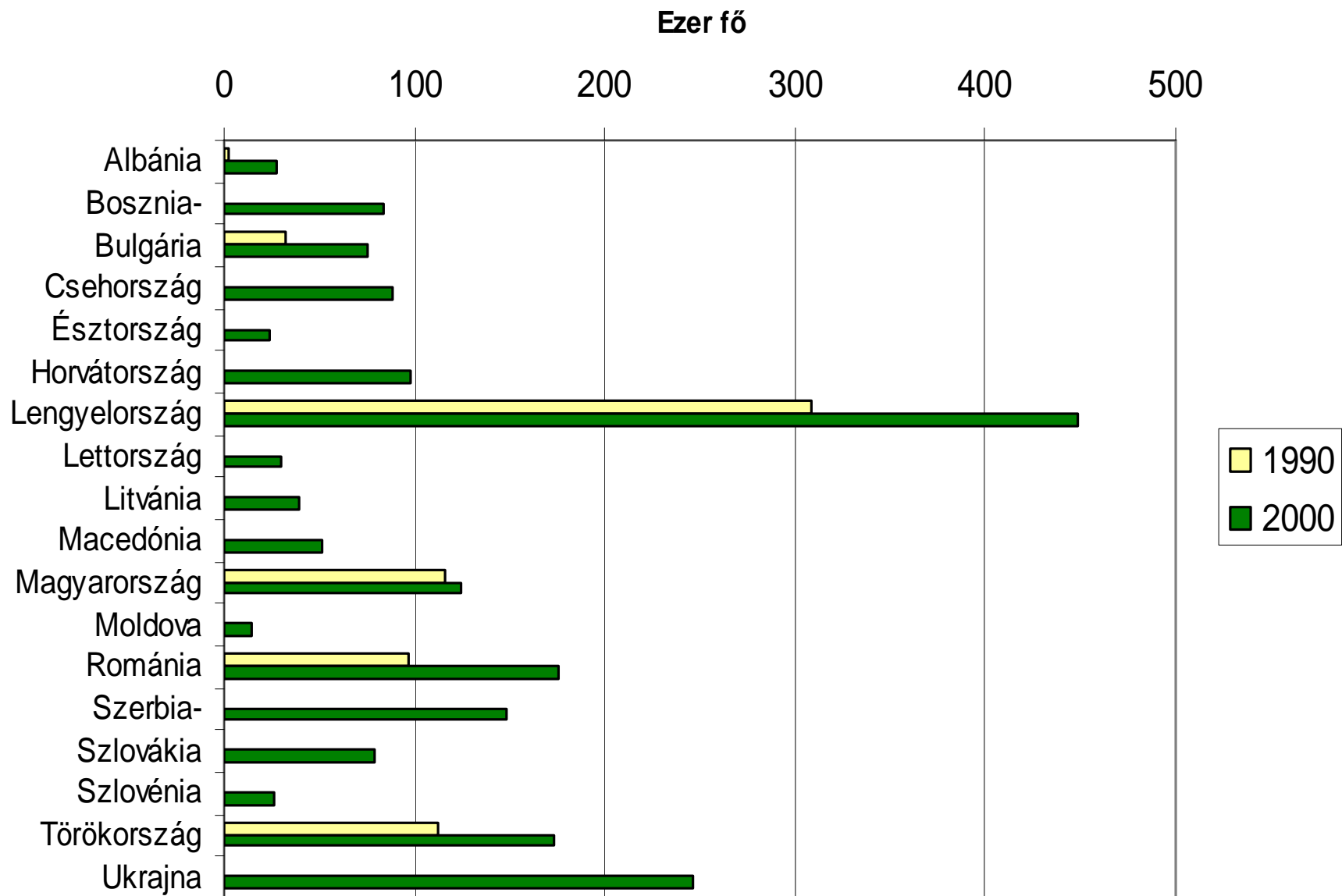
Az 1989-ben meginduló **európai politikai változások** migrációs mozgásokat hoznak. A határok megnyitása Lengyelországban, Magyarországon, majd Csehszlovákiában kelet-német menekülthullámot produkál.

A **berlini fal leomlása** csak növeli a Nyugatra indulók számát.

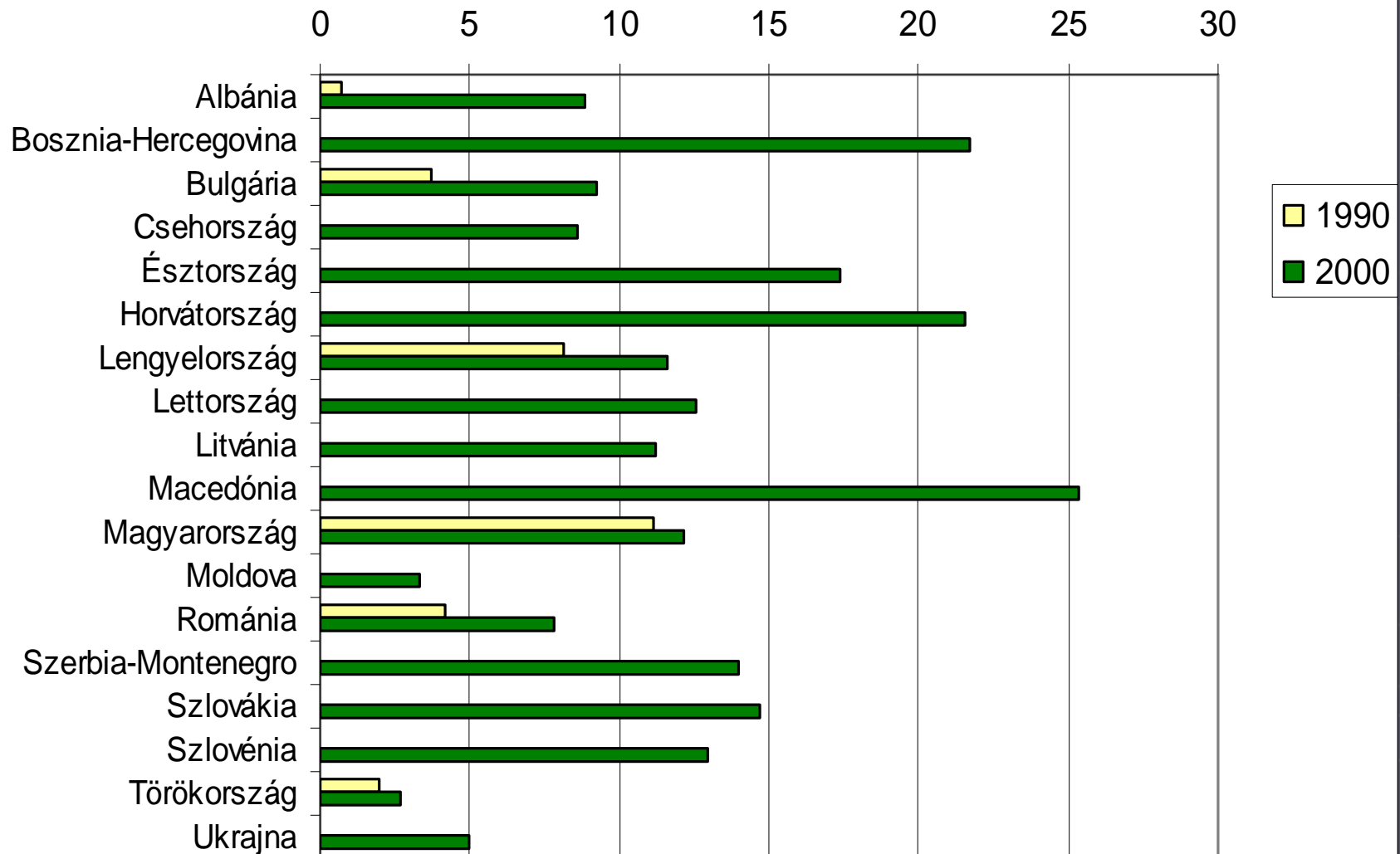
1989-ben mintegy 1 200 000 ember hagyta el az egykori Varsói Szövetség országait.

Jugoszlávia szétesésekor -1994-ben 4 millióra becsülik a menekültek számát.

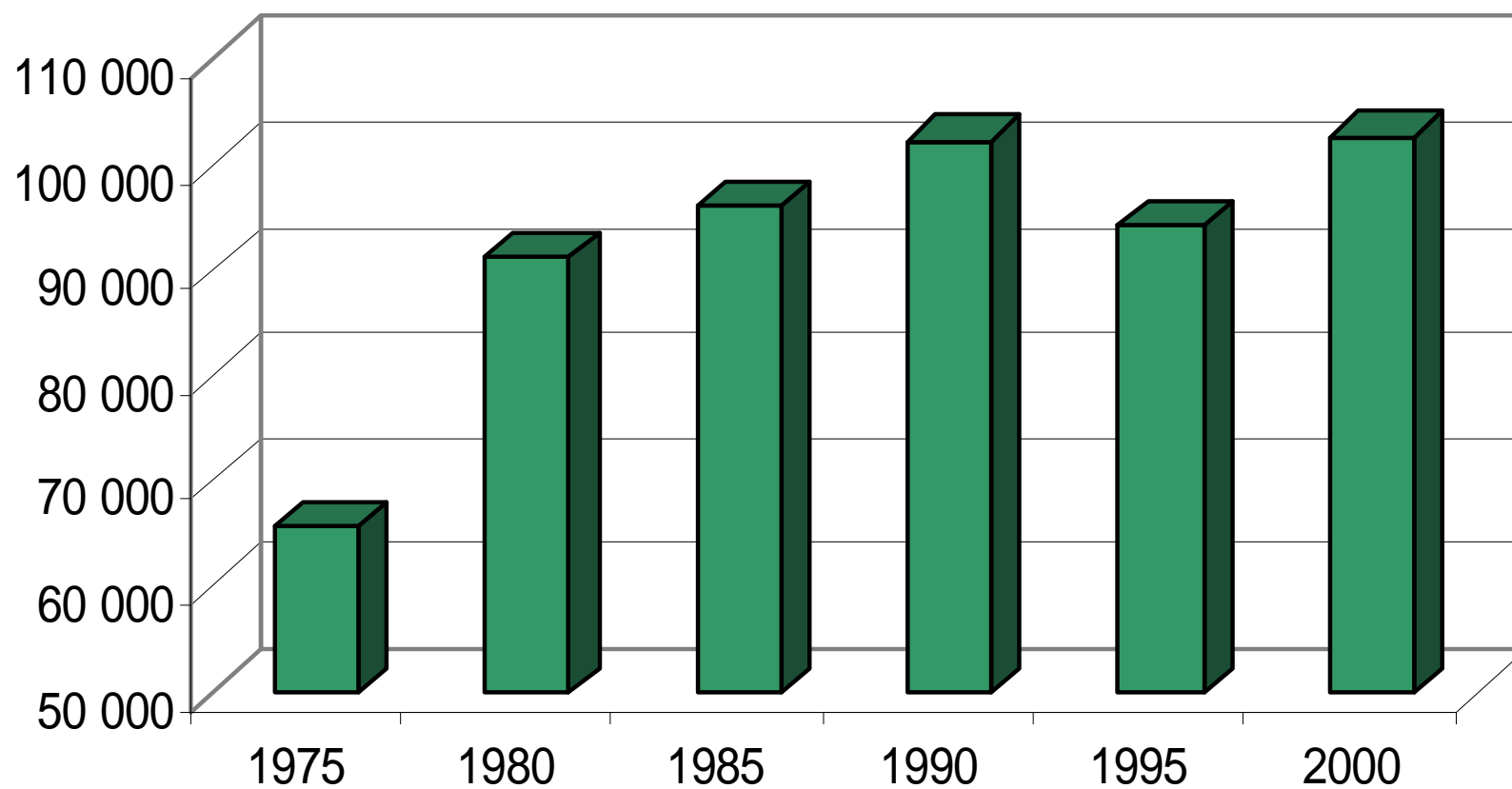
A kelet-európai országokban született felsőfokú végzettségűek közül az OECD tagállamokba kivándoroltak száma

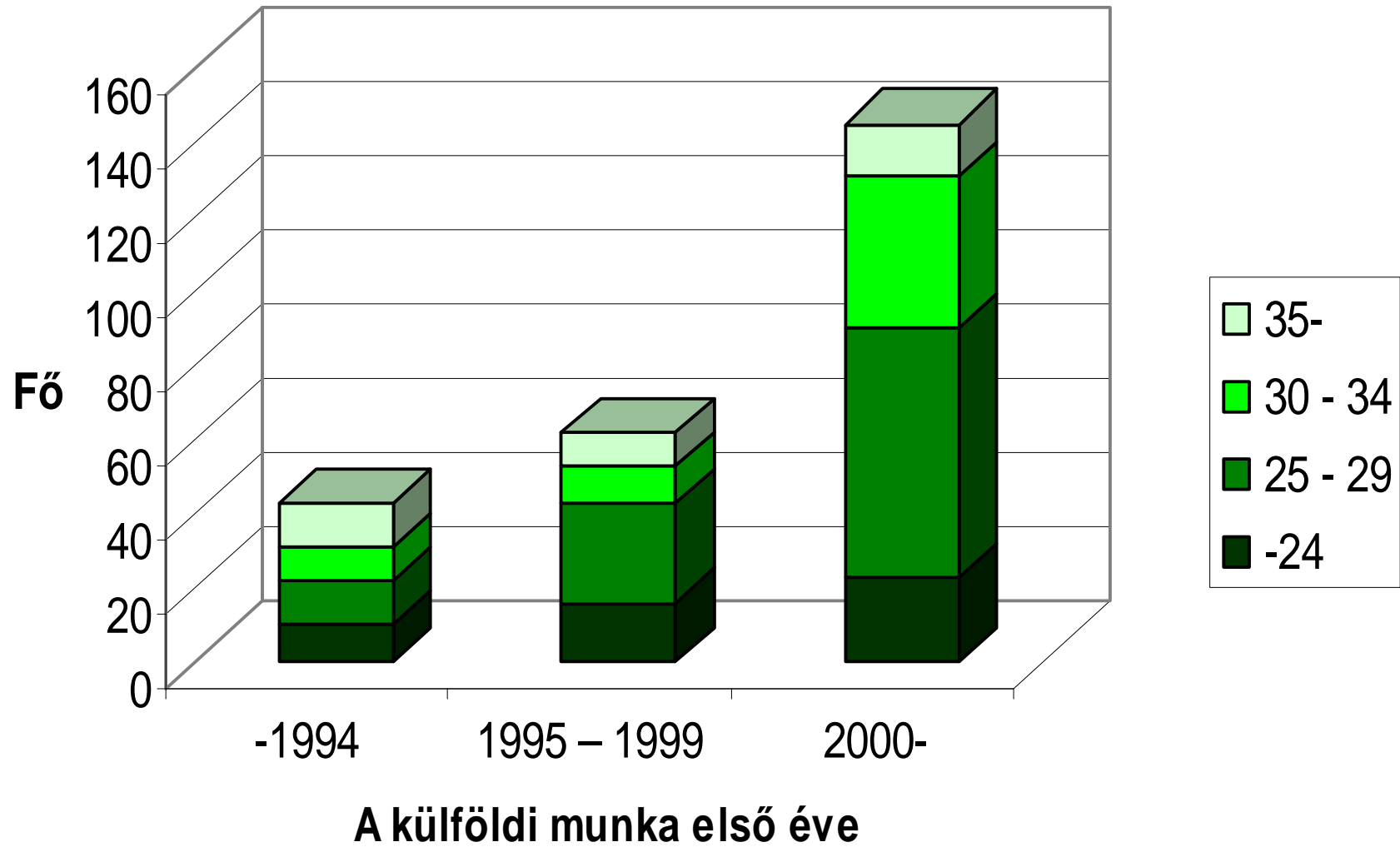
1000 lakosra jutó, az adott országból az OECD tagállamaiba kivándorolt felsőfokú végzettségűek száma

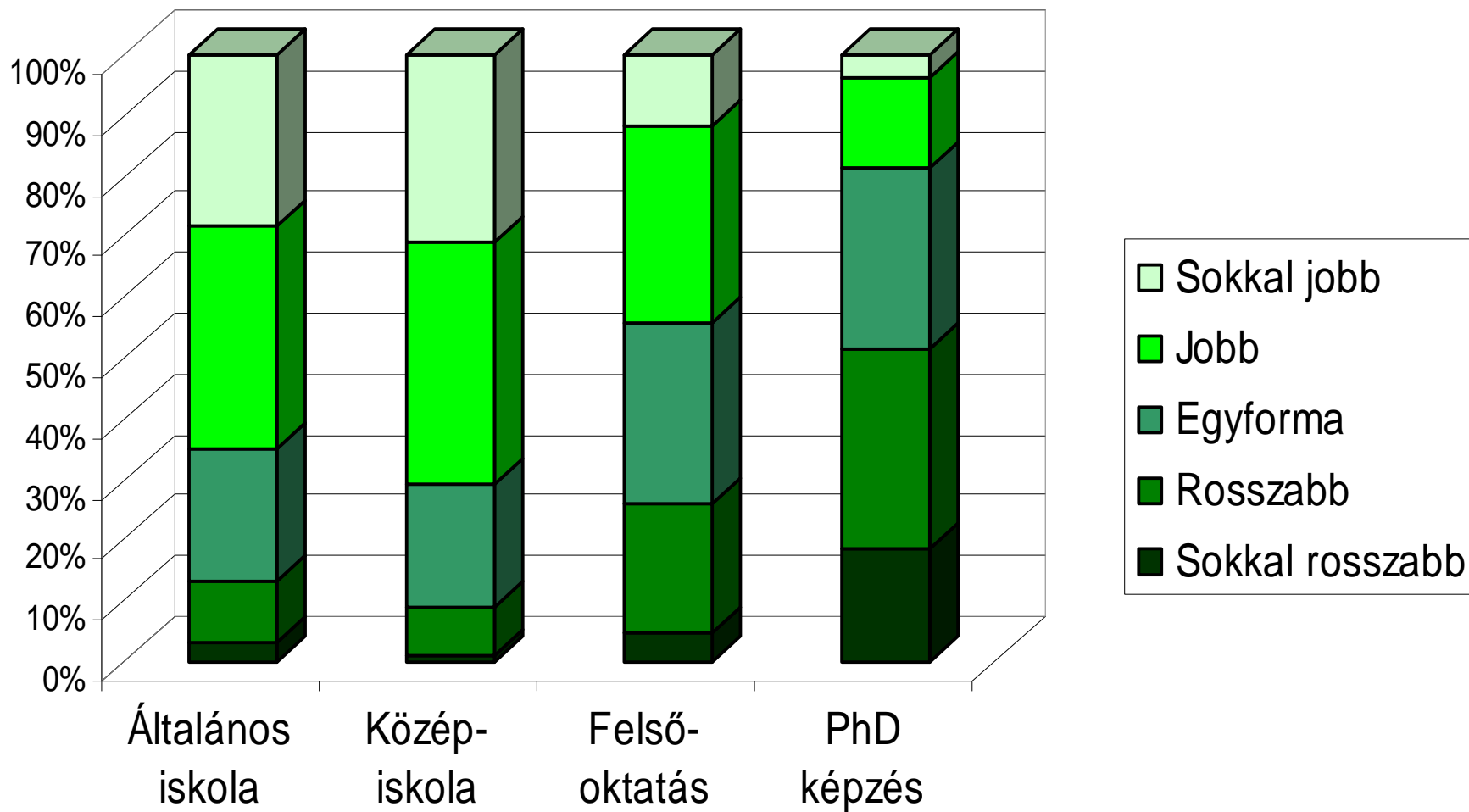
**Magyar diplomás emigránsok a hat legjelentősebb
OECD fogadó országban (USA, Kanada, Ausztrália,
Németország, Egyesült Királyság, Franciaország)**

Kiköltözők korcsoportjai

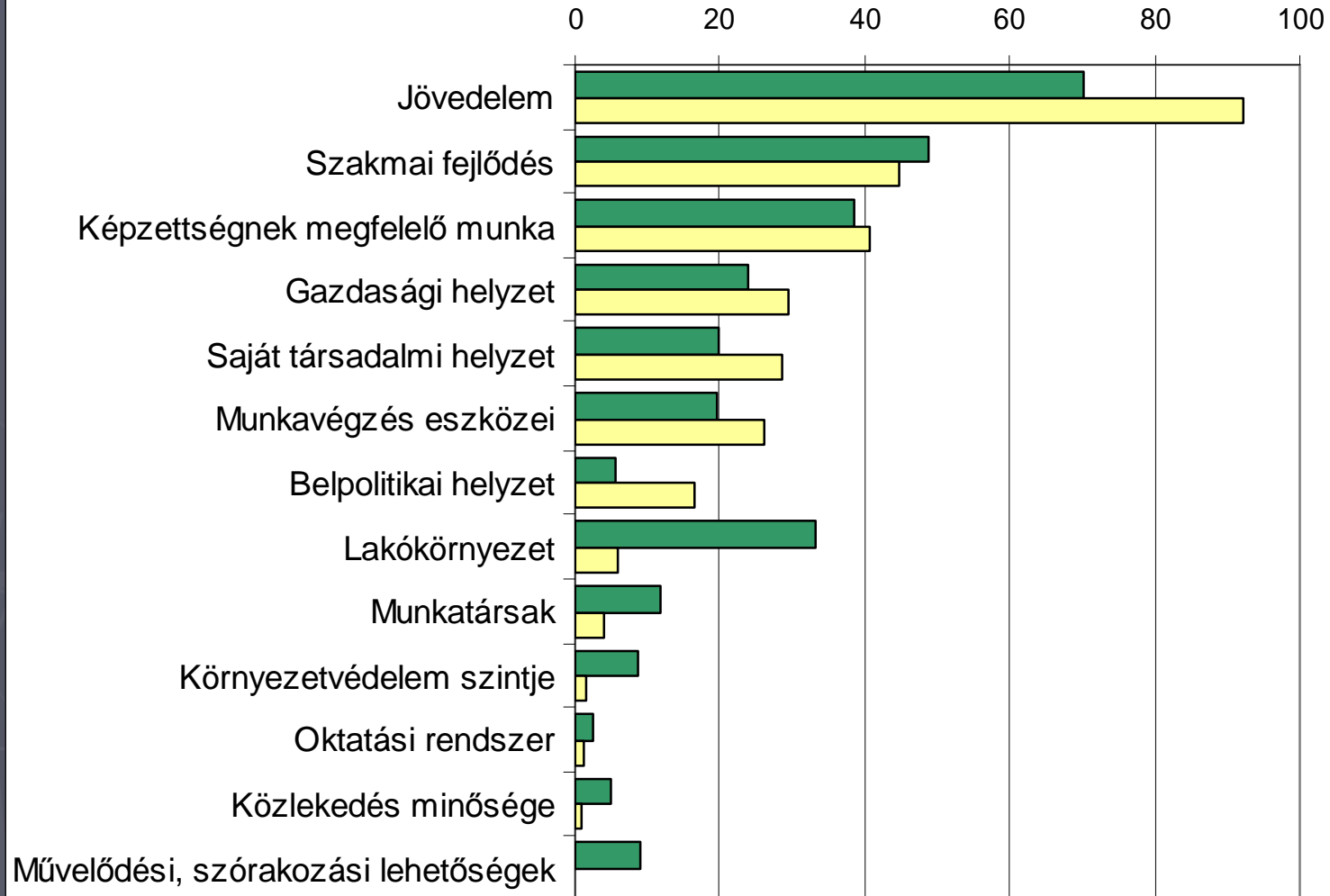

A magyar oktatás színvonala a külföldihez képest

Hazai problémák, külföldi előnyök

Említések a válaszadók százalékában

■ Melyik három tényező teszi leginkább vonzóvá az életet az adott országban?

■ Magyarországról elköltözők számára melyik három tényező jelentett leginkább problémát?

Az agyelszívás negatív hatásainak csökkentésére

A kivándorlás mennyiségének és minőségének csökkentése.

§ **Jogi eszközök:** a migráció adminisztratív korlátozásával (pl. vízumkényszer, akár nemzetközi szervezetek révén),

§ **Pénzelési eszközök:** az állam nagyobb kiadási hajlandósággal – a kivándorlást fontolgató legkiválóbbak anyagi eszközökkel történő marasztalása (jól jövedelmező és perspektivikus állások),

§ **Szociológiai eszközök:** értékrend-változás, az előnyös szakmák, tudás megbecsülése

A kivándorlók által okozott veszteség megfizettetése.

§ Az „okozott kárt” vagy maga a migráns téríti meg (különadó a képzett migránsokra, tandíj-megfizetési kötelezettség kivándorlás esetén)

§ vagy a fogadó ország ösztöndíjak, segélyek formájában.
(a segélyezés jelen van, de soha nem arányosították a képzett migrációval).

A „**diaspora option**”: a külföldön élő magasan képzettekkel való intenzív kapcsolattartás, tudásuk és kapcsolataik beépítése a hazai gazdasági és tudományos életbe.

§ a rövid tanulmányutak, a vendégoktatói **megbízások, a konferenciák és a közös kutatási programok**, és az ezeket elősegítő mobilitás portál és adatbázis. E megoldás veszélye, hogy ha túl gyenge az adott ország tudományos és technológiai infrastruktúrája, akkor nem képes hasznosítani a diaszpóra tudását és kapcsolatait, viszont a kapcsolatokat kihasználva még több szakember vándorol ki.

§ A hazatérést fontolgatóknak nyújtott segítség: információ, munkaközvetítés, kutatási támogatás. Megvalósulhat a „**brain circulation**”, az agyak körforgása. A kapcsolati és tudástőke a határokon mindkét irányba áramlik, bekapcsolva az országot a világ vérkeringésébe, gyorsítva a felzárkózást és elősegítve a versenyképességet.

Maradni vagy menni?

Nem csak a fiatalok dilemmája!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

